

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ

ΑΡΙΘΜ. 1.

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἐτησίᾳ μόνον καὶ προπληρωτέα:

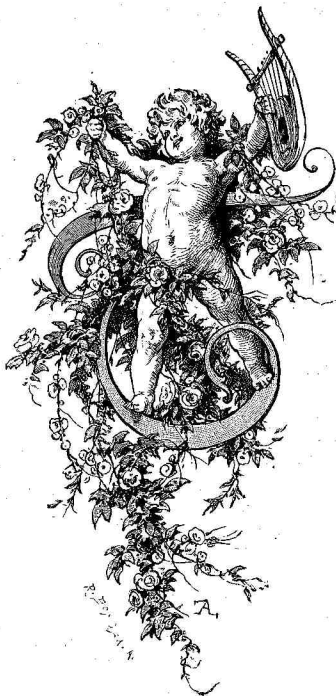
ΕΤΟΣ Α'.

Τόμος Α'.

Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 20 ἢ μάγκ. 16

τῇ 1/13. Ἰανουαρίου 1885.

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ

Ἡς ΚΛΕΙΟΥΣ κύριος σκοπὸς εἶνε ἡ μετάδοσις παντὸς ὠφελίμου ἅμα καὶ τερπνοῦ, ἐχούσης πρὸς τοῦτο ὑπεσχημένην τὴν συνεργασίαν τῶν προσφιλεστέρων παρ' ἡμῶν λογίων καὶ παρεσκευασμένων τὸν τέλειον καλλιτεχνικὸν αὐτῆς καταρτισμόν. Πρὸς πᾶσαν τάξιν καὶ ἡλικίαν ἀναγνωστῶν ἀποτεταγμένη, ἥτοι ἐνδιαφέρουσα τοῖς σπουδαίοις ὡς ἀπλῇ ἡχώ τῆς ἐν Εὐρώπῃ διανοητικῆς κινήσεως, οἰκεία πρὸς τοὺς φίλους τῆς τέχνης διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν συγγενεστέρων πρὸς τὰ ἡμέτερα ἤδη, τὴν θρησκείαν, τὴν ἱστορίαν ξένων ἀριστοτεχνιμάτων, προσφιλῆς ἐν πάσῃ οἰκογενεῖᾳ ἕνεκα προσηνοῦς ἐρμηνείας τῶν δημωδῶν διδαγμάτων τῆς ἐπιστήμης, τῶν παντοίων ἐφευρέσεων, τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τῆς σκοπίμου συστάσεως τῶν σεμνοτέρων συρμῶν, πρὸς πάντας δὲ

ανεξαιρέτως προσιτὴ διὰ τῆς μετριοτάτης αὐτῆς συνδρομῆς, πρῶτιστον μέλημα δὲ ἔχῃ τὸν συνδυασμὸν τῶν προθέσεων τούτων πρὸς τὴν ἐνθαρρυντικὴν προτίμησιν τῶν προϊόντων τῆς νεωτέρας ἡμῶν φιλολογίας καὶ τέχνης, ἐλπίζουσα βαθυμηδὸν νὰ ἐξισώσῃ τὴν ἐλαφρῶς φιλολογικὴν καὶ οἰκογενειακὴν αὐτῆς ἀποστολὴν πρὸς ἑλληνικὴν καὶ ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ περιβολήν.

Εὐκταίαν δὲ συμπλήρωσιν τοῦ προγράμματος τούτου ἀναμένει νὰ θεωρήσῃ ἡ Σύναξις τῆς ΚΛΕΙΟΥΣ τοῦτο, νὰ καταστήσῃ σὺν τῇ χρόνῳ τὸ ἀνὰ χεῖρας φύλλον ἄξιον τῶν παλαιῶν συμπαθειῶν τοῦ ὀνόματος, ὅπερ ἐξέλεξε, περισυλλέγουσα μετὰ φιλοτίμου προσοχῆς πᾶν τὸ ἐνδιαφέρον τὰ ἡμέτερα πράγματα καὶ ἥδη ἡ ὅπωςδὴποτε δυνάμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ διαμορφώσῃ αὐτά.

ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΡΑΠΕΖΙΑ.

— Πιστεύεις;
— Τί νὰ πιστεύσω;
— Πιστεύεις καὶ σὺ εἰς τὰ περὶ τούτων πάλιν θρυλούμενα;
— Ὅχι ἀπολύτως· ἀλλὰ δὸς νὰ ἐξηγηθῶ. Πιστεύω ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἰσέτι δὲν ἀνεκάλυψεν ὅλας τὰς φυσικὰς δυνάμεις ἢ ἐνεργείας· ἐπομένως, ἡ ὑπαρξίς δυνάμεως τινος τέως ἀγνώστου, ἐπιδρώσης εἰς τὰ ἄψυχα, ὡς ἡ τοῦ μαγνήτου καὶ ἡ τοῦ ἡλέκτρου, δυνάμεως ἐξάπαντος φυσικῆς, ἀλλ' ἐτι ἀνεξερευνήτου καὶ ἀνονομάστου, μὲ φαίνεται πιθανωτάτη· ὅτι ὁμοῦς ἡ δύναμις αὕτη ἔχει καὶ νοῦν, ὅτι μαντεύει, ὅτι ἐρωτώμενη ἀποκρίνεται, τοῦτο καταγελῶ ὡς ὅλως παιδαριῶδες καὶ ἀνάξιον τῆς προσοχῆς ἀνδρῶν σπουδαιῶν. Ἄν μ' ἐξέλαβες ὡς πιστεύοντα καὶ εἰς τοῦτο, ἀπόρει τότε καὶ ὅ, τι ἂν θέλῃς λέγε με.

Ἄκουσον δὲ πόθεν ἐσχημάτισα τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἐν τῇ φύσει ὑπολανθάνει καὶ ἄλλη τις δύναμις ἐτι ἀνεξιχνίαστος, ἢ ἡ αὕτη ἐκείνη τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ μαγνητισμοῦ, εἰσέτι ἀνεφάρμοστος κατὰ πάντα, ἱκανὴ νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τὸ ξύλον, καὶ νὰ κινήσῃ τράπεζαν μονόποδα, τρίποδα ἢ τετράποδα, εἰς ἐκπληξιν τῶν θεωμένων. Ἄκουσον.

Τῷ 1839, ὅτε φήμη περὶ αὐτοκινήτων τραπεζῶν, σκαφῶν ἢ πινακωτῶν οὐδεμία ἠκούετο, διεδόθη ἡμέραν τινα ἐν Σμύρνῃ, ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Χ. Σ. ἀξιοτίμου μεταξὺ τῶν ἐμπόρων καὶ ἀνθρώπου λίαν γνωστοῦ μοι, δύο ἡδη νύκτας συνέβαινεν τι ἀπορίας ἄξιον, μεγάλως ἀνησυχοῦν τοὺς οἰκείους, ἀδυνατοῦντας νὰ τὸ ἐξηγήσωσιν. Ὁ κ. Χ. Σ. συνεκατοίκει μετὰ μιᾶς ἀνεψίᾳς του καὶ μιᾶς ὑπηρετρίας, ἀμφοτέρων ὡς ἐγγιστα συνηλικίων, δεκαοκτὼ ἀγούσων ἔτη, ἢ τὸ πολὺ εἴκοσιν. Ἐνῶ, προϊούσης τῆς νυκτός, ἐκάθηντο αὐταὶ ἐν τινι τῶν προσγειῶν δωματίων, μόναι καὶ ἡσυχολημέσαι εἰς γυναικεῖα ἔργα, ἢ μὲν βράπτουσα, ἢ δὲ πλέκουσα κνημίδας ὑπὸ τὸ φῶς λύχνου ἱσταμένου ἐπὶ τραπέζης, ἐν μέσῳ τοῦ

δωματίου, ἤκουσαν αἴφνης ῥοῖζόν τινα ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ἔπειτα δὲ κρότους ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυροτέρους. Ἐκπλαγεῖσαι ἐξ αὐτῶν, ἠγέρθησαν ἔμποροι, καὶ τότε οἱ κρότοι, ἀναχωρήσαντες ὡσαύτως ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἠκούσθησαν ἐπὶ τοῦ πλησιεστέρου παραθύρου, κειμένου ὄχι μετὰ τῆς οἴκας· ἦτο δ' ἅπλως ὑαλόφρακτον. Ἐνόμισαν ὅτι ἄνθρωπος ἔκρουεν ἔξωθεν τὰ πλαίσια τῶν ὑάλων διὰ γρόνθων, ὥστε νὰ τὰς συντρίψῃ, καὶ ἐκλαβοῦσαι ὅτι κλέπτης εἰσέδυσεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔτρεξαν πρὸς τὴν θύραν ὅπως τὴν κλειδώσωσιν ἔνδοθεν, ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἐξῆγε πρὸς τὸν αὐτὸν πρόδομον.

Ἀλλὰ καὶ ἡ θύρα ἐπὶ τῇ προσεγγίσει των κατελήφθη ὑπὸ σπασμῶν· οἱ κτύποι ἐπέρασαν εἰς αὐτήν· αἱ κλεισιάδες ἐστενοχωροῦντο ἐντὸς τῶν περιθωρίων τόσον, ὥστε ἔτριζον οἱ στροφεῖς των· καὶ τότε αἱ δύο νεάνιδες, νομίσασαι ὅτι ὁ κλέπτης ἦλθε νὰ παραβιάσῃ τὴν θύραν, ἔβαλον πλέον περιδεῖς τὰς φωνάς, ὅτε, εὐτυχῶς, ὁ κ. X. Σ., ὅστις ἔλειπεν εἰς ἐφεσπερίδα, ἐπέστρεψεν· ἤνοιξε τὴν ἐξώθυραν διὰ τῆς κλειδός, ἣν ἐκράτει συνήθως, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν πρόδομον ἡρώτα, ἐπειδὴ εἶχεν ἀκούσει ἔξωθεν τὰς φωνάς, τί συνέβαιναν ἐν τῇ οἰκίᾳ;

Ἐντρομοὶ τῷ διηγήθησαν τότε τὰ πάντα· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑποπευθῆναι καὶ αὐτὲς μὴ εἰσέδυσεν κλέπτης· ἔπειτα ὅμως, ἀνερευνήσας πανταχόσε, καὶ μὴ εὐρὼν οὔτε αἴλουρον, ἀπέδωκε τοὺς φόβους τῶν γυναικῶν εἰς τυχαῖόν τινα κρότον δεινωθέντα ἐντὸς τῆς φαντασίας των, τὰς καθυσύχασε, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ κοιτῶνα.

Τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐπανελήφθησαν τὰ αὐτά· καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. X. Σ. δὲν εἶχεν ἐξέλθει, κατέστη τότε αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν φαινομένων· περὶ ὧν μὴ εὐρίσκων ἐξήγησιν, ἐκάλεσέ τινος τῶν σχετικωτέρων του ὅπως παρατηρήσωσι καὶ αὐτοὶ καὶ εἰπωσι.

Τὸ πρᾶγμα διεδόθη τὴν ἐπιούσαν εἰς τὴν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ἔμαθα ὅτι καὶ ἄλλοι ἐξήτησαν ἐκ περιεργείας νὰ συνελθῶσι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς τοῦ κ. X. Σ., ἐν οἷς καὶ ἱατροί, ὡς ἐγκρατέστεροι φυσικῶν ἐπιστημῶν, παρεκάλεσε νὰ γίνω καὶ γὼ δεκτὸς μετ' αὐτῶν, ὡς δημοσιογράφος.

Συνήλθομεν λοιπὸν, καὶ εὐρέθημεν τόσοι, ὥστε μόλις μᾶς ἐχώρει τὸ δωμάτιον. Ὑπεθέσαμεν ὅτι διὰ τὸ πολὺ πληθὺς ἴσως θὰ παρημποδίζετο τὸ μέλλον φαινόμενον, ἀλλ' ὄχι· αἱ δύο νέαι ἐκάθησαν πλησίον τοῦ τραπέζιου, ἀφοῦ τὸ ἀνετρέψαμεν ἐξετάζοντες αὐτό, καὶ πάλιν τὸ ἐστήσαμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου. Ἐκάθησαν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἦσαν ἡ μὲν μελαγχρὺς, ἡ δὲ ὀλίγον τι καστανόχρως τὴν κόμην· καὶ ἡ μὲν ἐστήριξεν ἐπὶ τοῦ τραπέζιου τοὺς ἀγκῶνάς της καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν της τὴν κεφαλὴν ἐν ἥθει μελαγχολίας, ἡ δὲ οὔτε ἤπτετο ποσῶς τοῦ τραπέζιου.

Ἐνωεῖται ὅτι ὅλοι οἱ περιϋστάμενοι παρετηροῦμεν δυσπίστως τὰ ὑπὸ τὴν τράπεζαν καὶ περὶ αὐτήν, μὴ τις, ὄχι ἀγυρτεία, — ἀφοῦ δυσηρεστοῦντο μάλιστα αὐταὶ τε καὶ οἱ οἰκεῖοι καὶ συγγενεῖς των ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ διασπαρείῃ φήμῃ, — ἀλλ' αἰτία φυσική, τέως ἀδιάγνωστος, ἐνήργει τὰ ἐκπληττοντα καὶ τὰς κόρας αὐτάς.

Ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας εἶχον διατρέξει ἀφ' ἧς στιγμῆς συνεκάθησαν καὶ ἡδὴ ἠκούομεν ῥοῖζόν τινα ὅμοιον πρὸς τὸν τῆς πετώσης ἀνθρώπου (πάμπουρα, ἀγριομέλισσα), μεθ' ὃ εἶδομεν κίνησιν κυματοειδῆ τῆς τραπέζης, οἶονεὶ στενοχώρως ἐχούσης μετὰ δύο βράχων συσφιγγόντων αὐτὴν σχεδὸν μέχρι θραύσεως, συγχρόνως δὲ ἐξερράγησαν κρότοι μεταδιδό-

μενοι ἀπὸ τῆς τραπέζης εἰς τὰ παράθυρα καὶ εἰς τὴν θύραν, ὡς ἐπὶ σεισμοῦ. Καὶ ταῦτα μέχρις οὗ αἱ νεάνιδες ἠγέρθησαν καὶ ἐξῆλθον τοῦ δωματίου.

Πάντες οἱ παρευρεθέντες ὡμολογήσαμεν ὅτι τὸ φαινόμενον ὑπῆρχεν ἄξιον μελέτης σπουδαίας πρὸς ἣν ἡ Σμύρνη δὲν παρεῖχε τὰ μέσα, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρεκινούμεν τὸν κ. X. Σ. νὰ ἐπιχειρήσῃ μετὰ τῶν δύο νεανίδων ἐκείνων ἀποδημίαν εἰς Παρίσιους ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης, ὅπου σοφοὶ ἐπιστήμονες, ὅπως ἐξιχνιασθῇ ἡ πηγὴ τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου πράγματος, ἕως οὗ ἐνέδωκεν εἰς τὰς παρακινήσεις. Ἐπειδὴ δὲ τὰ συμφέροντά του δὲν ἐπέτρεπον ν' ἀποδημήσῃ οὔτε πρὸς καιρὸν, ἔγραψεν εἰς τὸν ἀδελφόν του, νέον πρὸ μικροῦ περατώσαντα ἐν Γερμανίᾳ τὰς σπουδὰς του εἰς τὰ νομικὰ καὶ ἤδη ἐγκατεστημένον εἰς μίαν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος ὡς εἰσαγγελέα, νὰ ἔλθῃ εἰς Σμύρνην ὡς τάχιστα, ὅπως συνοδεύσῃ εἰς Μασσαλίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρίσιους τὰς δύο κόρας, τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα συνεκαίνουσας, ἄξια ἐρεύνης καὶ ἐξηγήσεως· τοῦτο δὲ χάριν τῆς ἐπιστήμης, κατὰ κοινὴν τῶν ἐν Σμύρνῃ φίλων παρακίνησιν.

Ὁ νεώτερος Σ. — μεθ' οὗ ἔμελλα βραδύτερον νὰ συνεργασθῶ εἰς τὴν σύνταξιν ἐφημερίδος, — περίεργος καὶ οὗτος ἐξ ὧν τῷ εἶχεν ἐκδέσει ὁ ἀδελφός, δὲν ἐδίστασε νὰ ἔλθῃ ἐπ' ἀδείᾳ εἰς Σμύρνην· ἰδὼν δὲ τὰ πράγματα αὐτοῖς ὁμοίαι, καὶ πεισθεὶς περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ φαινομένου, ἀνεχώρησε μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς καὶ τῆς θεραπαινῆς εἰς Μασσαλίαν διὰ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοπλοῦ τοῦ τακτικῶν διαπορθεύσεων.

Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, οἱ ἀπὸ Τουρκίας ἐπιβάται ἐτέλουν τὴν καθάρσιν συνήθως ἐν Μεσίτῃ, ὁπόθεν διήρχοντο τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια· ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ λοιπὸν δοκιμάζουσαι αἱ δύο κόραι ἂν τὰ αὐτὰ φαινόμενα παρήγοντο ἀπαρμειώτα, ἔβλεπον ἤδη αὐτὰ ἀσθενέστερα· τόσον ὥστε ὁ νέος Σ. ἐδίστασεν ἂν ὤφειλε νὰ προβῇ ἐπὶ τὰ πρόσω εἰς τὸν μελετώμενον πλοῦν, ἢ νὰ παλινδρομήσῃ εἰς Σμύρνην· ἀλλ' εἰκάζων ὅτι ἡ ναυτία, ἐξ ἧς εἶχε πάθει πολὺ κατὰ θάλασσαν ἢ ἐτέρα μάλιστα τῶν νεανίδων, ἴσως ἐπήνεγκε τὴν ἐξασθένησιν, ὡς καὶ ἦτο πιθανόν, τέλος ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἀποτραπῇ τῆς ὁδοῦ.

Ἀφίκοντο εἰς Μασσαλίαν· πρὶν ὅμως προβῶσιν εἰς Παρίσιους, φρόνιμον ἔκρινεν ὁ Σ. νὰ συγκαλέσῃ τινὰς τῶν ἀρμοδιωτέρων ἐπιστημόνων τῆς ἐμπορικῆς μεγαλοπόλεως εἰς ἐν ἡ δύο πειράματα. Δυστυχῶς, εἰς τὰ πειράματα ταῦτα παρῆσαν πολλὰ μᾶλλον ἐξησθενημένη ἢ δύναιμι τῶν φαινομένων, τόσον ὥστε ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν συνελθόντων ὡς ἀμφίβολα· τοῦθ' ὅπερ διακρίνας ὁ συνοδεύων τὰς νέας, καὶ μὴ ἀνεχώρησεν οὐδ' ὡς πιθανὴν παρὰ τοῖς ἐξετασταῖς τὴν ὑποψίαν ἀγυρτείας τινός, ἀπεφάσισεν ἀμεταθέτως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σμύρνην, ὡς καὶ ἐπέστρεψε μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς του καὶ μόνης, ἐπειδὴ ἡ θεραπαινὴ ἠθέλησε νὰ μείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐλληνικῆς τινος οἰκογενείας ἀποκαταστημένης ἐν Μασσαλίᾳ, ὅπου καὶ ἀπεβίωσε μετὰ τινα καιρὸν.

Οὕτως ἐματαιώθη ἡ δυσσύμβατος καὶ βεβαίως σπανιωτάτη αὕτη σύμπτωσις φυσικῶν ὅλων αἰτίων, παραγαγόντων ἀποτελέσματα, ὧν ἡ ἐξακριβωσις ἐξάπαντος θὰ ἐπέχεεν εἰς τὴν ἐπιστήμην φῶς πρὸς ἀποκάλυψιν τίς οἶδε τίνος μυστηρίου τῆς δημιουργίας, ἔτι ἀγνώστου εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐἶχον παρέλθει ἕκτοτε ἔνδεκα ἔτη ἢ δώδεκα, ὅτε αἴφνης ἐγένετο ἐν Εὐρώπῃ λόγος πολὺς περὶ τραπέζιων αὐτοκινήτων, ὡς βοθούντων, κροτούντων, ἀλλομένων τε καὶ βαινόντων ἐπὶ τὰ πρόσω ἢ ὀπίσω· καὶ ἕως ἐδῶ μὲν τὸ πρᾶγμα δὲν μ' ἐφαίνετο ὅπως ἀπίθανον ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὧν ὑπῆρξε αὐτόπτης

καὶ αὐτήκοος· ἀλλὰ νῦν προσετίθετο ἡ μωρία, ὅτι τὰ τραπέζια εἶχον καὶ δύναμιν μαντικήν, ὅτι ἐχρησιμοδότησαν σάφιστα τῆς Πυθίας, ἀποκρινόμενα εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν, καὶ ταῦτα διὰ τῆς ἐλαφρᾶς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν περὶ αὐτὰ καθήμενων, τοῦ μικροῦ δακτύλου τῆς δεξιᾶς ἐκάστου ἐφαπτομένου τοῦ μικροῦ δακτύλου τοῦ γείτονος, ἄνευ διακοπῆς τῆς τοιαύτης ἀλύσεως. Καὶ οἱ μὲν ἐγέλων, ὡς εἰκός, πρὸς τοῦτο, οἱ δὲ ἐσπούδαζον ἅμα γελώντες καὶ αὐτοί. Οὐδὲν παράδοξον· εἰς τὸν κόσμον ἀπαντῶσι καὶ νέες παντοίας κράσεως. Ὡς σήμερον, οὕτω καὶ τότε ἐγένετο ἐν πάσῃ οἰκίᾳ τὸ πείραμα· τὸ μὲν ἐκ περιεργείας, τὸ δὲ χάριν ψυχαγωγίας καὶ ἱλαρότητος· οἱ ξυλουργοὶ παρήτουν ἐπειγούσας ἐργασίας ὅπως ἐπαρκῶσιν εἰς τὰς παραγγελίας πρὸς κατασκευὴν μικρῶν τραπέζων ἐπὶ τούτῳ καὶ μόνῳ. Εὐθὺς μετὰ τὸ „καλησπέρα σας! καλή σας ὀπέρα!“ ἤγετο ἐν τῷ μέσῳ τὸ *τραπεζάκι*, ἡρωτῶντο παρ' αὐτοῦ τὰ ἔτη τῆς δεινῆς ἢ τοῦ δεινῆς, αὐτὸ δ' ἀνήγειρε τὸν ἕνα τῶν ποδῶν καὶ ἔκρουεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τσοάκις· αἱ προβεβηκυῖαι κόραι μέχρι μὲν τοῦ εἰκοστοῦ κτύπου ἀνείχοντο τὴν ἀριθμῆσιν· παρέκει ταῖς ἤρχετο στενοχωρία. Τὸ ἀνηλεὲς *τραπεζάκι* ἐκτύπα εἰκοσιπέντε, εἰκοσιοκτὼ, τριάκοντα, προσέθετεν ἕτερα 3, 4 ἢ 5 κρούσματα . . . παρήρχετο ἡ ὥρα ἐν γέλωσι καὶ ἀστείσμασι.

Ἀλλὰ καθὼς εἰς ὅλα ἐπέρχεται κόρος, ἐπῆλθε, — τίς νὰ τὸ ἔλεγε; — καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιέργειαν τοῦ γνῶναι τὰ κρυπτά καὶ προγνῶναι τὰ ἀπόρητα τῶν τ' ἐόντων καὶ τῶν ἐσσομένων!! Οὐτε οἱ ἀστυνόμοι ἐφρόντισαν νὰ ἐπωφεληθῶσι τὴν πολύτιμον ἀνακάλυψιν, οὐτε τὰ μυστικοσυμβούλια τῶν ἐπικρατειῶν· καὶ οὐτε τῶν ἐπιστημῶν αἱ ἀκαδημαῖαι ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς ἀξίαν τῆς ἐλαχίστης προσοχῆς, καὶ δικαίως. Διὰ τὴν περὶ μαντικῆς μωρίαν ἡμελήθη καὶ ἡ περὶ ἀπλῆς κινήσεως δυνάμεως, τέως ἀγνώστου, ἐξέτασις· ἡ κίνησις ἀπεδόθη εἰς τὰς χεῖρας τῶν περικαθημένων, ἐνεργούσας κατὰ θέλησιν αὐτῶν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπέβη καὶ εἰς τὰς συναναστροφὰς ἄχαρι καὶ τέλος ἀνιαρὸν τὸ πείραμα· οἱ πιστεύσαντες αὐτοὶ ἐυστέλλοντο νὰ εἴπωσιν ὅτι εἶχον πιστεύσει· καὶ οὕτω τὰ μαντικά ἐκεῖνα τραπέζια περιῆλθον ὅλα εἰς τὰς χεῖρας τῶν παιδίων ὡς ἀθύρματα, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν παιδίων παρέλαβεν αὐτὰ ἡ μαγείρισσα ἡδὴ ἐξηρθρωμένα καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο χρήσιμα ἢ εἰς προσάναμμα τῶν πυραύνων της.

Τοῦτο, μὴ ἀμφιβάλλωμεν, θὰ συμβῇ καὶ εἰς τὰ τῆς σήμερον· ἡδὴ δὲ μάλιστα καὶ συμβαίνει, ὅσον ἔθος παλαιωθὲν καὶ τίς οἶδε μετὰ πόσα πάλιν ἔτη ἐπαναληφθησόμενον.

„Τροχὸς ἄρματος γὰρ οἶα

„βίσιος τρέχει κυλισθεῖς . . .“

Ἰ. ἸΣΙΔΩΡΙΔΗΣ ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ Ο Α΄. ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ.

(Ἀπόσπασμα ἐξ ἀνεκδότου πονήματος).

I.

Φραγκίσκος ὁ Α΄. ἀνῆκει συγχρόνως εἰς δύο πάντη διαφόρους ἐποχάς, τοὺς δύνοντας ἱπποτικούς χρόνους καὶ τὴν ἀνατέλλουσαν Ἀναγέννησιν. Διὸ καὶ ὁ ἀστήρ αὐτοῦ διατρέχει δύο διακεκριμένας τροχιάς, ἐξ ἴσου φωτοβόλους, τὴν τοῦ *ἱπποτοῦ βασιλέως* καὶ τὴν τοῦ *βασιλέως φιλοτέχνου*. Νικητῆς ἐν *Μαρινιάνῳ**) εἰκοσαστὲς ὢν, ἔττημένος ἐν *Παυτᾷ***))

*) 13. Σεπτεμβρίου 1515.

**) 4. Φεβρουαρίου 1525.

μόλις ἀνδρωθεὶς καὶ στενάζων αἰχμάλωτος ἐπέκεινα ἔτους ὑπὸ ξένον οὐρανόν, ἐν *Μαδρίτῃ*, προώρως ἐγεύσατο τῆς δόξης καὶ ἔγνω τὴν συμφορὰν. Ἐπιβαίνων δὲ τοῦ ἵππου ἵνα ἐπανεέλθῃ ἐλεύθερος εἰς *Γαλλίαν*, ἀλλ' ἀφίνων ὀπισθεν αὐτοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ δύο τῶν υἱῶν του ὡς ὁμήρους καὶ κράζων τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο „Maintenant je suis roi! je suis roi encore!“ ἐπανακάμπτει, ἵνα ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφοσιωθῇ εἰς τὸ μέγα τῆς Ἀναγεννήσεως ἔργον· καὶ ὁ ἱππότης βασιλεὺς μεταβάλλεται εἰς βασιλέα φιλότεχνον. Οὐδέποτε ὅμως θὰ λησμονήσῃ ὡς ἄτομον ἐν τῷ πολυκυμάντῳ αὐτοῦ βίῳ τὸν ἱππότην βασιλέα τῶν πρώτων χρόνων, διότι ἐν αὐτῷ ἐνσαρκοῦνται αἱ ἱπποτικά ἰδέαι, διότι εἶναι ὁ τελευταῖος ἀντιπρόσωπος τῶν ἡθῶν τοῦ κόσμου, ὃν ἐφαλλον οἱ *Τροβαδούροι* καὶ οἱ *Τρουβέροι*, οἱ ῥαψῳδοὶ οὗτοι τῆς *Μεσαιωνικῆς* ἐποποιίας. Καὶ νὰ μὲν ἡ ποιητικὴ τοῦ ἱπποτισμοῦ γλώσσα ζωηρὰ πάντοτε ἀντηχεῖ, ἀλλ' εἶναι ἡ τελευταία αὐτῆς ἀπήχησις· τὸ θετικὸν πνεῦμα τῆς νεωτέρας ἐποχῆς ἀρχεται πανταχοῦ ἀναφαίνομενον, ὁ *Ἀμαθὴς τῶν Γαλλῶν* θεωρεῖται ὡς ἀρχαϊότης. Μάτην *Φραγκίσκος ὁ Α΄* καὶ *Κάρολος ὁ Ε΄* ἀμοιβαίως προκαλοῦσιν ἑαυτοὺς εἰς μονομαχίαν, καὶ ἀμφοτέρων οἱ κήρυκες κομιστὰι τῶν προκλητηρίων διέρχονται τὴν *Γαλλίαν* καὶ Ἰσπανίαν, ἔχοντες ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ σῆμα (blason) καὶ κρατοῦντες ἐν χειρὶ τὴν σημαίαν (gonfalon)· οἱ χρόνοι τῶν *Παλαδίων* τοῦ μεγάλου *Καρόλου* παρήλθον ἀνεπιστρεπτει καὶ εἰμεθα πολὺ μακρὰν τοῦ ἱπποτικοῦ ἄσματος τοῦ *Ρολάνδου*, ὡς παρήλθον καὶ οἱ χρόνοι τῆς Ἀγνῆς *Σορέλ*, τῆς *Ἀδρηλιανῆς Κόρης* καὶ τῆς Ἰωάννας *Hachette*, τῶν μεσαιωνικῶν τούτων ἡρώδων τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος. Μάτην ὁ φιλοπόλεμος βασιλεὺς, ὁ ἀνατραφεὶς ἐν τῇ ἀναγνώσει πολεμικῶν ἱστοριῶν καὶ ἱπποτικῶν ἄθλων, πλουτίζει τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ διὰ τῆς πρώτης γαλλικῆς τῆς Ἰλιάδος μεταφράσεως, διαταγῇ αὐτοῦ γενομένης, καὶ προστίθῃσι τοὺς ἥρωας τοῦ Ὀμήρου εἰς τοὺς Ἀμαθεὺς καὶ τοὺς ἱπποτάς τῆς *Στρογγύλης τραπέζης*, οὓς πειράται ν' ἀπομνηθῇ. Ὁ *Μεσαιωνικὸς* κόσμος ἀρχεται ἐξαφανιζόμενος ὡς φάσμα νυκτός, καθ' ὅσον προβαίνει ὁ ἥλιος τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἀποκαλύπτει κόσμον ὅλως νέον ὡς ἐν ὀνείρῳ ἐμφανισθέντα, τὸν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τεθαμμένον ἀρχαῖον. Τὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα ἀδρᾷ δαπάνῃ πανταχοῦθεν τῆς Ἀνατολῆς εἰσκομιζόμενα, ἐξορίζουσι τῶν βιβλιοθηκῶν τὰ μεσαιωνικὰ συναξάρια καὶ αἱ γλαυκώπιδες καὶ λευκώλενοι τοῦ Ὀλύμπου θεαὶ βασιλικῶς φιλοξενούμεναι ἐν παντὶ τοῦ *Φραγκίσκου* μεγάρῳ καὶ ἐν πᾶσι αὐτοῦ ἐπαύλει, φυγαδεύουσι τοὺς ὠχρούς καὶ σκελετώδεις τοῦ *Χριστιανισμοῦ* ἀγίους καὶ σὺν αὐτοῖς ἀπέρχεται καὶ ἡ μεσαιωνικὴ ποίησις καὶ ἡ πίστις καὶ πᾶν μεσαιωνικὸν ἰδεῶδες· οὐδεὶς ὁ πιστεύων πλέον εἰς τοὺς πλατωνικοὺς ἔρωτας, τὰς θαυμαστάς τῶν ἱπποτῶν περιπετείας καὶ τὰς μυθικὰς τοῦ ἱπποτισμοῦ ὑπερβολάς.

II.

Πρὸ πολλοῦ, ἀπὸ τὰ μέσα ἡδὴ τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ὁ *Βοκκάκιος*, — ὁ πατήρ τῆς νέας λογογραφίας, ὁ σὺν τῷ Δάντη καὶ τῷ *Πετράρχῃ* τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς κλεινῆς Ἰταλικῆς τριάδος ἀπαρτίζων —, εἶχε τελέσει ἐν τῷ *Δεκαημέρῳ* μεθ' ὁμηρικῆς ἱλαρότητος τὴν κηδεῖαν τοῦ *Μέσου Αἰῶνος*, ἡ *Φιαμμέττα* — ἡ *Amorosa Fiammetta* — ἡ μούσα ἡ ἐμπνέουσα τὰς ἀθανάτους τοῦ *Δεκαημέρου* σελίδας εἶναι ἐκ τοῦ οἴκου τῆς *Φαίδρας* καὶ τῆς *Διδούς*· δὲν καταγέται ἐκ τῆς ἰδεώδους γενεᾶς τῆς *Βεατρίκης* τοῦ Δάντου καὶ τῆς *Λαύρας* τοῦ *Πετράρχου*. Τὸ πνεῦμα